

บาดแผล แผลไหม้ น้ำร้อนลวก
การห้ามเลือดและการป้องกัน
ภาวะช็อกจากการเสียเลือด
การใช้ผ้าพันแผล

บาดแผล

- ความหมาย** หมายถึง การชอกช้ำและ / หรือฉีกขาดของผิวหนัง เนื้อเยื่อของร่างกายตามความรุนแรงของสิ่งที่มา กระแทก และตำแหน่งที่เกิดชนิดของบาดแผล
- + บาดแผลปิด
  - + บาดแผลเปิด
  - + บาดแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก

ชนิดของบาดแผล

แผลปิด

แผลเปิด

แผลไหม้ น้ำร้อนลวก

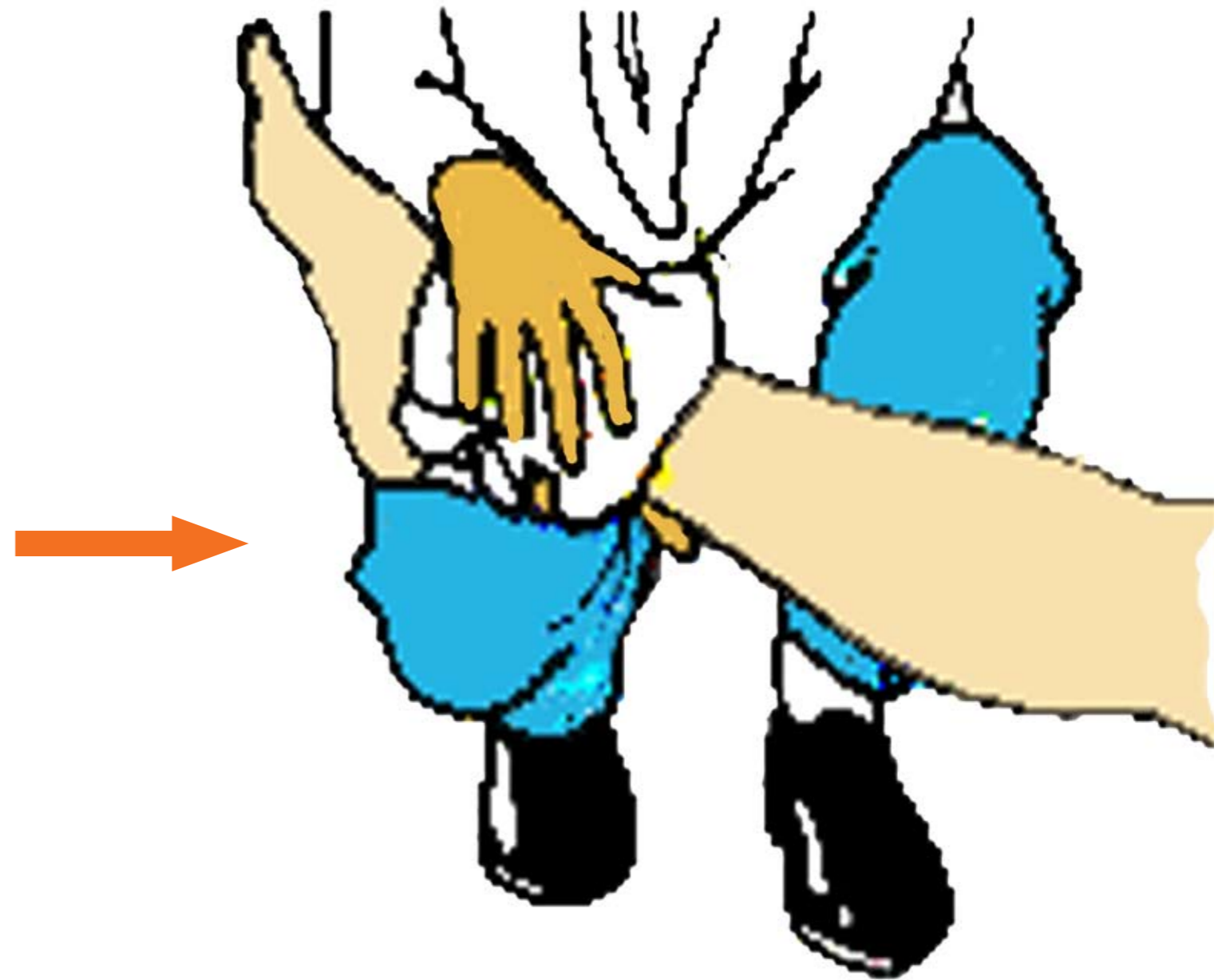
การปฐมพยาบาลแผลปิด

แผลปิด หมายถึง บาดแผลที่มีการทำลายของเนื้อเยื่อและเส้นเลือดใต้ผิวหนัง ได้แก่ แผลซ้ำ หัวโน ห้อเลือด บาดแผลที่บาดเจ็บที่ศีรษะ การแตกของอวัยวะภายใน

การปฐมพยาบาลแผลซ้ำ ห้อเลือด

ประคบด้วยความเย็นภายใน ๒๔ ชั่วโมง ภายหลังจากการบาดเจ็บ เพื่อลดการบวมและอาการปวด

การปฐมพยาบาลแผลซ้ำ ห้อยเลือด

+ ประคบเย็นใน ๒๔ ชั่วโมงแรก

บาดแผลที่ศีรษะ

เกิดจากแรงที่มากกระทำต่อกะโหลกศีรษะ จนเกิดการกระทบต่อการทำงานของสมอง

การปฐมพยาบาล :

๑. ห้ามเลือดที่ศีรษะถ้ามีเลือดออกหรือ ประคบด้วยความเย็นถ้าไม่มีเลือดออก
๒. สังเกตอาการที่กระทบกระเทือนต่อสมอง คือ อาการปวดศีรษะเพิ่มมากขึ้น มีอาเจียนพุ่ง ระดับความรู้สึกสติลดลง ซึมลง เป็นต้น
๓. นำส่งโรงพยาบาลเพื่อการรักษาต่อไป

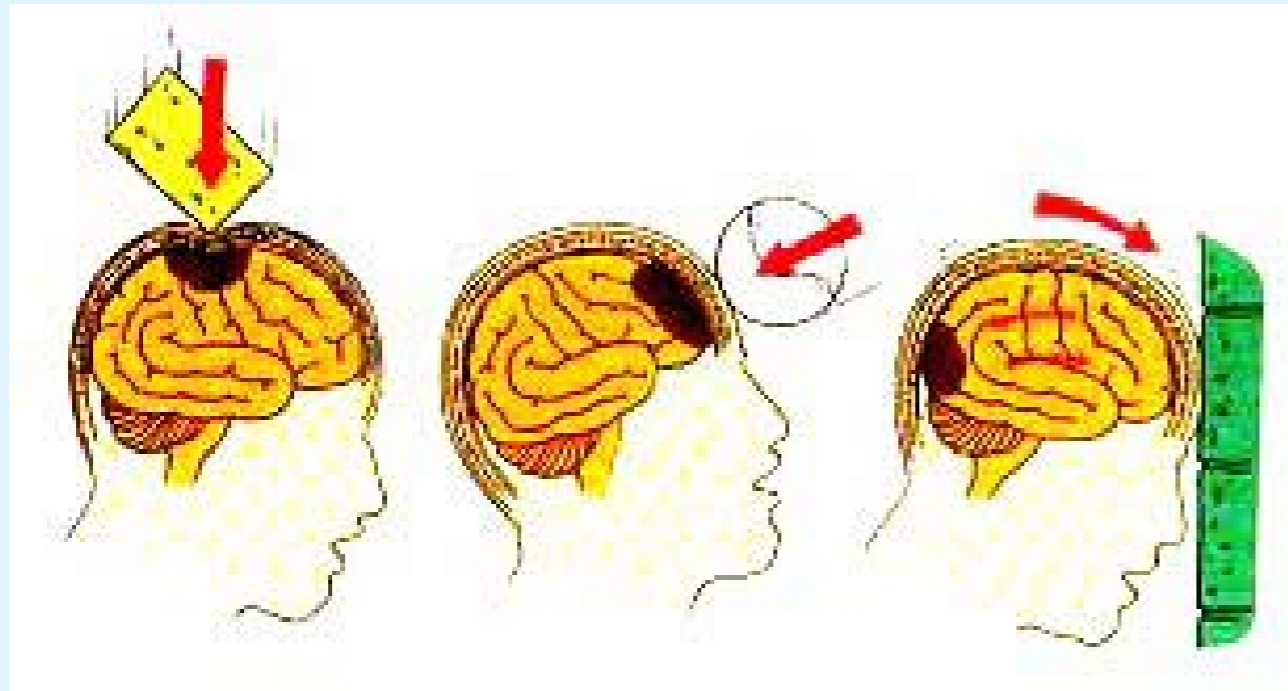
การแตกของอวัยวะภายใน

เกิดจากการกระทบอย่างรุนแรง โดยเฉพาะ อวัยวะในช่องท้อง เช่น ตับ ม้ามแตก เป็นต้น ทำให้เลือดออกมากและชั่งอยู่ ภายใน อาจเกิดภาวะช็อกและ เสียชีวิตได้

การปฐมพยาบาล :

๑. ควรสังเกตภาวะช็อกและให้การช่วยเหลือ
๒. รีบนำส่งโรงพยาบาลเพื่อการรักษาต่อไป

บาดเจ็บที่ศีรษะ

- + ควรสังเกตอาการทางสมอง
อาจเกิดการกระทบกระเทือน

การแตกของอวัยวะภายใน

- + สังเกตอาการช็อกและให้
การปฐมพยาบาล
- + รีบนำส่งโรงพยาบาล

การปฐมพยาบาลแผลเปิด

แผลเล็ก :

ได้แก่ แผลถลอก

แผลจากของมีคมไม่ลึก

การปฐมพยาบาล :

๑. กดห้ามเลือด

๒. ล้างแผลด้วยน้ำสะอาดและน้ำสบู่

๓. ใส่ยาสำหรับใส่แผลสด
(ถ้าแผลสกปรก)

๔. ปิดแผลด้วยผ้าสะอาด

แผลใหญ่ :

ได้แก่ แผลจากของมีคมที่ลึก

แผลฉีกขาด แผลถูกยิง แผลถูกระเบิด

แผลถูกบาดขี้

การปฐมพยาบาล :

๑. กดห้ามเลือด (ไม่ต้องล้างแผล)

๒. ปฐมพยาบาลหากมีอาการเป็นลม
หรือช็อก

๓. รีบนำส่งโรงพยาบาล

การปฐมพยาบาลแผลเปิด

แผลเล็ก

ล้างแผลด้วยน้ำสะอาดหรือน้ำสบู่

แผลใหญ่

ห้ามเลือดและป้องกันภาวะช็อก

การปฐมพยาบาลแผลถูกแทง

วัตถุไม่ปักคา

แผลเล็ก :

- + ล้างแผลและห้ามเลือด

แผลใหญ่ :

- + ห้ามเลือดไม่ต้องล้างแผล
- + ฉีดยาป้องกันบาดทะยัก

วัตถุปักคา

- + ใช้ผ้าสะอาดพันรอบ

- + พันยึดให้แน่นพอควร

+ ห้ามดึงวัตถุออกเด็ดขาด +

การปฐมพยาบาลแผลถูกแทง

วัตถุไม่ปักคา

ห้ามเลือด

ฉีดยาป้องกันบาดทะยัก

วัตถุปักคา

ใช้ผ้าปิดรอบวัตถุ

พันยึดให้แน่นพอควร

+ ห้ามดึงวัตถุออกเด็ดขาด +

การปฐมพยาบาลเนื้อเยื่อขาดออกจากร่างกาย

แผลที่มีเนื้อเยื่อขาดออก
จากร่างกาย

ห้ามเลือด

ป้องกันภาวะช็อก

ห้ามขันชะเนาะ

นิ้วที่ขาด

ใส่ถุงพลาสติก
ที่สะอาดและแห้ง

ปิดปากถุงให้แน่น (เขียนชื่อ -
นามสกุล เวลาที่เกิดเหตุ)

ใส่ในภาชนะที่ใส่น้ำแข็งผสมน้ำ

การปฐมพยาบาลเนือเยื่อขาดออกจากร่างกาย

ห้ามเลือด

ใส่ในภาชนะที่ใส่น้ำแข็งผสมน้ำ

แผลถูกแทงหรือฉีกขาดที่หน้าท้อง : ลำไส้ทะลัก

- + ใช้ผ้าสะอาดชุบน้ำหมาดๆ วางบนลำไส้ (ป้องกันลำไส้แห้ง)
- + ใช้ผ้าสะอาดพันยึดรอบลำตัว
- + ให้นอนราบงอเข่า ยกปลายเท้าสูง และห่มผ้า เพื่อป้องกันภาวะช็อก

แผลถูกแทงหรือฉีกขาดที่หน้าท้อง : ลำไส้ทะลัก

+ ใช้ผ้าสะอาดชุบน้ำหมาดๆ
ปิดลำไส้และพันผ้ายึด
(ป้องกันลำไส้แห้ง)

+ ป้องกันอาการช็อก นอนราบ
ยกปลายเท้าให้สูง
ห่มผ้าให้อบอุ่น

การปฐมพยาบาลเลือดกำเดาไหล

นั่งเก้าอี้ ก้มหน้า

ใช้นิ้วบีบจมูก
นานประมาณ ๕ - ๑๐ นาที

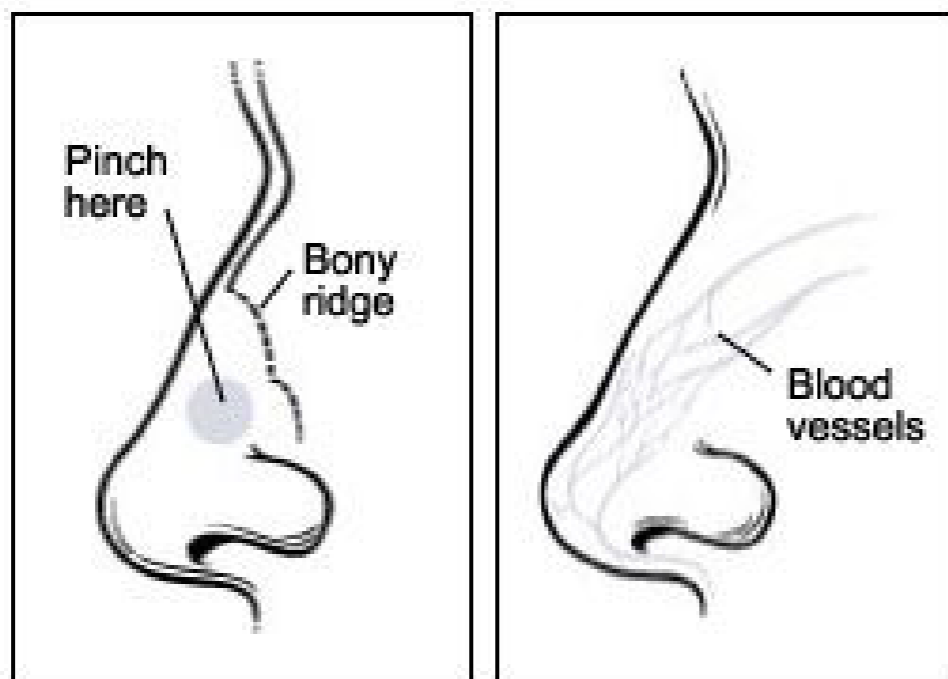
ประคบตั้งจมูกด้วยผ้าเย็นหรือน้ำแข็ง

+ ห้าม ! สูดน้ำมูก แคะ หรือขยี้จมูก

เลือดกำเดาไหล

- + กดหน้า
- + บีบจมูก ๕-๑๐ นาที
- + ประคบด้วยน้ำแข็ง

+ ห้าม ! สั่งน้ำมูก แคะ หรือขยี้จมูก

การปฐมพยาบาลแผลไหม้ น้ำร้อนลวก

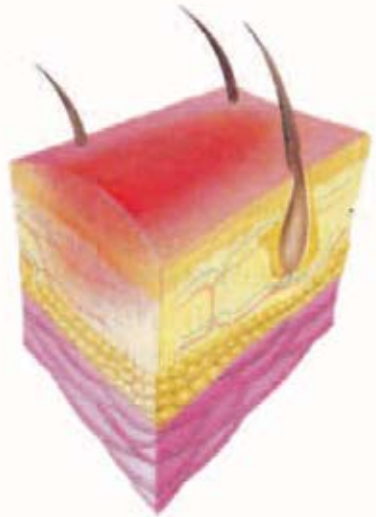
แผลไหม้ระดับที่ ๑ และระดับที่ ๒

๑. ระบายความร้อนโดยการ
ใช้ผ้าชุบน้ำประคบบริเวณ
บาดแผล หรือแช่ในน้ำ
๒. ทาด้วยยาสำหรับทาแผล-
ไหม้ ปิดด้วยผ้าสะอาด
เพื่อป้องกันการติดเชื้อ
๓. ถ้าเป็นแผลกว้างต้องนำส่ง
โรงพยาบาล

แผลไหม้ระดับที่ ๓

๑. ไม่ต้องระบายความร้อน
จากแผลเพราะจะทำให้
แผลติดเชื้อมากขึ้น
๒. ใช้ผ้าสะอาดปิดแผล
เพื่อป้องกันสิ่งสกปรก
๓. รีบนำส่งโรงพยาบาล

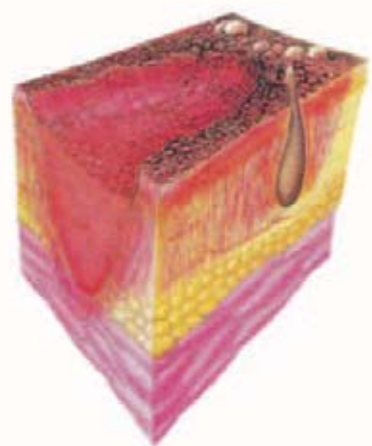
การปฐมพยาบาลแผลไหม้ น้ำร้อนลวก

แผลไหม้ระดับที่ ๑ และระดับที่ ๒
ระบายนความร้อนโดยการใช้ผ้า
ชุบน้ำประคบบริเวณบาดแผล
หรือแช่ในน้ำ

แผลไหม้ระดับที่ ๓
ใช้ผ้าสะอาดปิดแผล
เพื่อป้องกันสิ่งสกปรก

การห้ามเลือดทำได้ ๓ วิธี

๑. ใช้มือกดบนบาดแผล
๒. ใช้ผ้ากดบนบาดแผล
๓. กดบนหลอดเลือดแดงใหญ่

ขอควรระวังสำหรับบาดแผลขนาดใหญ่

- + ควรสังเกตภาวะช็อกและรีบช่วยเหลือ
- + ห้ามให้อาหาร ยาและน้ำทางปาก
- + หลีกเลี่ยงการสัมผัสเลือดโดยตรง ควรสวมถุงมือ
- + ห้ามขันชะเนาะ

เราจะห้ามเลือดอย่างไร

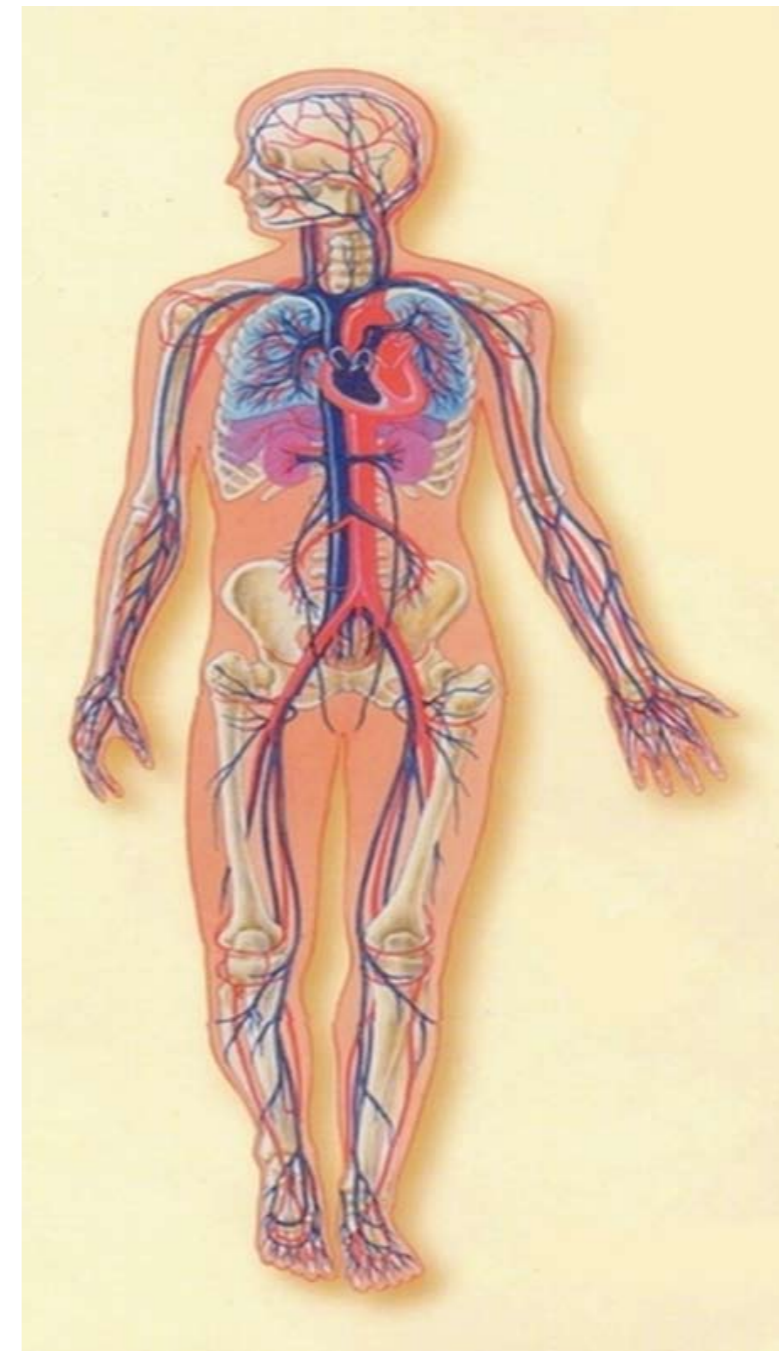
+ ใช้มือกดบนบาดแผล

+ ใช้ผ้ากดบนบาดแผล

+ กดบนหลอดเลือดแดงใหญ่

การใช้ผ้าพันแผล (Bandages)

ชนิดของผ้าพันแผล แบ่งเป็น

๑. ผ้าสามเหลี่ยม
๒. ผ้าม้วนยืด

ประโยชน์ของผ้าพันแผล

๑. ใช้ห้ามเลือด
๒. ป้องกันบาดแผลจากการติดเชื้อ
๓. ช่วยยึดผ้าปิดแผล และสิ่งที่ใช้ตามอยู่กับที่
๔. ช่วยพยุง แขน ขา หรือข้อที่บาดเจ็บ

การใช้ผ้าพันแผล (Bandages)

๑. ผ้าสามเหลี่ยม

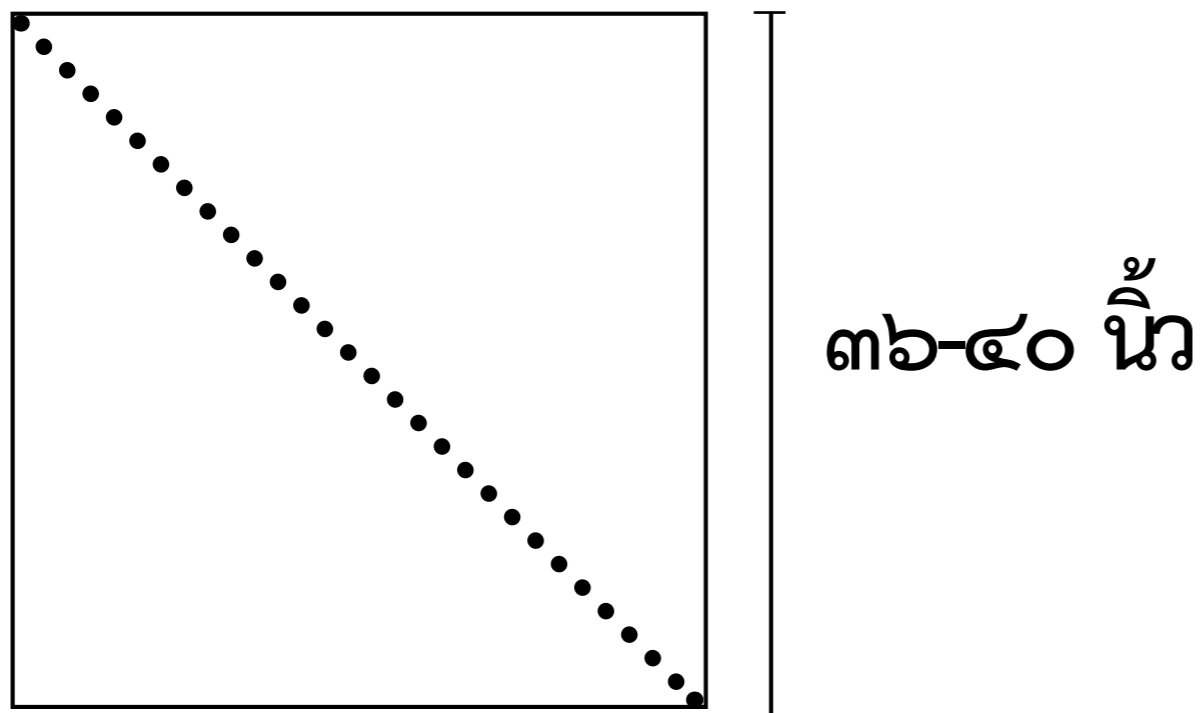
๒. ผ้าม้วนยืด

ผ้าสามเหลี่ยม

ผ้าสามเหลี่ยมที่ดีต้องเป็นผ้าที่สะอาด และซึมซับน้ำได้ดี เช่น ผ้าลินิน ผ้าดิบ ผ้าฝ้าย

ขนาดผ้าสี่เหลี่ยมจัตุรัสด้านละ ๓๖-๔๐ นิ้ว แบ่งทแยงมุมจะได้ผ้าสามเหลี่ยม ๒ ผืน

การพับผ้าพร้อมใช้

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

ผ้าสามเหลี่ยม

การเตรียมผ้าพร้อมใช้

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

การใช้ผ้าสามเหลี่ยมห้ามเลือดบริเวณแขน-ขา

๑. ขยี้มผ้ากดที่แผล

๒. ยกแขนสูงขึ้น

๓. พันผ้ายึดให้แน่น
พอควร และผูกปม
ตรงกลาง

การใช้ผ้าสามเหลี่ยมห้ามเลือดบริเวณแขน-ขา

๑. ขยู่ผ้ากวดที่แผล

๒. ยกแขนสูงขึ้น

๓. พันผ้ายึดให้แน่น
พอควร และผูกปม
ตรงกลาง

การใช้ผ้าสามเหลี่ยมห้ามเลือดบริเวณศีรษะ

๑. โปกผ้าอีกผืนทับ

๒. ไช้วผ้าที่ทำยทอย

ขยุ่มผ้ากดบนแผล

๓. นำชายผ้าไช้วมาข้างหน้า

๔. ผูกปมตรงกลางหน้าผาก

การใช้ผ้าสามเหลี่ยมห้ามเลือดบริเวณศีรษะ

๑. โปกผ้าอีกผืนทับ

๒. ไขว้ผ้าที่ท้ายทอย

ขยู่ผ้ากดบนแผล

๓. นำชายผ้าไขว้มาข้างหน้า

๔. ผูกปมตรงกลางหน้าผาก

การคล้องแขน

๑. วางผ้าทาบลำตัว

๒. ตลบชายผ้าขึ้น

๓. ผูกปมที่ข้างคอ
และข้อศอก

การคล้องแขน

๑. วางผ้าทาบลำตัว

๒. ตลบชายผ้าขึ้น

๓. ผูกปมที่ข้างคอ
และข้อศอก

การใช้ผ้าสามเหลี่ยมห่อมือ-เท้าที่บาดเจ็บ

๑. วางมือบนผ้า

๒. จับยอดมาหาฐานไขว้ชายผ้า

๓. พับผ้ารอบข้อมือนำมาผูกปม

๔. เก็บปมให้เรียบร้อย

การใช้ผ้าสามเหลี่ยมห่อมือ-เท้าที่บาดเจ็บ

๑. วางมือบนผ้า

๒. จับยอดมาหาฐานไขว้ชายผ้า

๓. พันผ้ารอบข้อมือนำมาผูกปม

๔. เก็บปมให้เรียบร้อย

ผ้าม้วนยืด

หลักการพันผ้า

- + ผ้าต้องแห้งและสะอาด
- + ม้วนผ้าให้แน่น
- + หงายม้วนผ้า
- + พันจากส่วนปลายไปหาส่วนโคน
(ไล่เลือดดำกลับสู่หัวใจ)

วิธีการพันผ้า

- + พันแบบเกลียว

- + พันแบบเลขแปด

ผ้าม้วนยืด

หลักการพันผ้า

- + ผ้าต้องแห้งและสะอาด
- + ม้วนผ้าให้แน่น
- + หงายม้วนผ้า
- + พันจากส่วนปลายไปหาส่วนโคน
(ไล่เลือดดำกลับสู่หัวใจ)

วิธีการพันผ้า

- + พันแบบเกลียว

- + พันแบบเลขแปด

การใช้ผ้าม้วนยืดพันห้ามเลือดมือขาด

๑. ขยี้มผ้ากดบนแผล และ พันผ้ายึดทับกลางแผล และ พันยึดรอบข้อมือสองรอบ

๒. พันลายเลขแปดอ้อมข้อมือ

๓. พันจนหมดผ้า

การใช้ผ้าม้วนยัดพันห้ามเลือดมือขาด

๑. ขยี้มผ้ากดบนแผล และ
พันผ้ายัดทับกลางแผล และ
พันยึดรอบข้อมือสองรอบ

๒. พันลายเลขแปดอ้อมข้อมือ

๓. พันจนหมดผ้า

การใช้ผ้าม้วนยึดพันห้ามเลือดบริเวณแขน-ขา

๑. ขยี้มผ้ากดบนแผล
พันผ้าม้วนยึด
ทับสองรอบ

๒. พันผ้าทับเป็น
เลขแปด

๓. พันจนจบม้วนผ้า

การใช้ผ้าม้วนยึดพันห้ามเลือดบริเวณแขน-ขา

๑. ขยี้มผ้ากดบนแผล
พันผ้าม้วนยึด
ทับสองรอบ

๒. พันผ้าทับเป็น
เลขแปด

๓. พันจนจบม้วนผ้า

การใช้ผ้าม้วนยึดพันข้อเท้า

๑. พันผ้าสองรอบ

๒. พันผ้าอ้อมข้อเท้า
เป็นเลขแปด

๓. พันจนจบม้วนผ้า

การใช้ผ้าม้วนยึดพันข้อเท้า

๑. พันผ้าสองรอบ

๒. พันผ้าอ้อมข้อเท้า
เป็นเลขแปด

๓. พันจนจบม้วนผ้า